

Valtuutetun valtuustoaloite

Aloitteen tekijä (valtuutetun nimi / valtuustoryhmä)

Kaisa Louet, Saija Ylimäki

Aloitteen päivämäärä

15.6.2026

Aloitteen aihe

Kilpirauhas- ja lisäkilpirauhassairaudet osaksi kansanterveyshoitajan osaamista

Aloitteen teksti

Suomessa yli 350 000 henkilöllä on diagnosoitu kilpirauhas- tai lisäkilpirauhassairaus (Kela 2026). Sairauksista yleisin, kilpirauhasen vajaatoiminta, on viimeisen vuosikymmenen aikana yleistynyt voimakkaasti, ja lääkitystä saavien määrä kasvanut yli 100 000 henkilöllä. Tämä kehitys korostaa sairauksien merkitystä väestön terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta.

Esiintyvyydestään huolimatta kilpirauhas- ja lisäkilpirauhassairaudet ovat yhteiskunnassamme alitunnistettuja. Perusterveydenhuollon hoitojonot, hoitoon pääsyn viive, diagnoosin viivästyminen ja hoitohenkilökunnan osaamisen taso kilpirauhassairauksien suhteen vaihtelevat voimakkaasti Suomessa (Sosiaali- ja terveysministeriö 20233). Nämä haasteet hoitopolulla ovat nousseet selvästi esille myös Pohteella ja Oulun Seudun KILPI ry:n kilpirauhas- ja lisäkilpirauhassairaita läheisineen kohtaavassa toiminnassa.

Hoitoon liittyvät haasteet heijastuvat suoraan potilaiden arkeen ja hoitotuloksiin. Mahdolliset jäännösoireet ja puutteellinen omahoito – mukaan lukien hoitoon sitoutuminen sekä terveyttä kuormittavat elämän- ja elintavat – heikentävät hoitotuloksia ja potilaiden elämänlaatua entisestään. Hoitotasapainon tavoittelu voi myös johtaa vaihtoehtoihin ja omatoimisiin, kustannuksiltaan korkeisiin hoitokokeiluihin, jotka eivät perustu tutkittuun tietoon tai ole terveydenhuollon asiantuntijoiden seurannassa laisinkaan.

Kilpirauhas- ja lisäkilpirauhassairaiden hoidon laatua on parannettava. Hoitoon pääsyn tulee olla nopeaa, ja hoidon tulee hakea ratkaisuja potilaan esille tuomiin ongelmiin.

Pohteella potilaita tulee kuunnella heidän hoitoonsa liittyvissä asioissa sekä pyrkiä pitkäkestoihin hoitosuhteisiin. Hyvällä ja oikea-aikaisella hoidolla sekä seurannalla voidaan vaikuttaa lisäsairauksien syntyyn ennaltaehkäisevästi, lisätä sairastuneiden terveyttä ja hyvinvointia sekä vahvistaa heidän osallisuuttaan yhteiskunnassa.

Hyvässä hoitotasapainossa kilpirauhassairautta sairastava pystyy olemaan aktiivinen, työkykyinen ja osallistuva yhteiskunnan jäsen. Asialla on täten myös painavaa kansantaloudellista merkitystä.

Kilpirauhashoitaja osaksi kansanterveyshoitajan työnkuvaa (tai muu alueellisesti soveltuva nimike) keventää lääkärin työkuormaa ja parantaa hoidon sujuvuutta. Erikoistuneet hoitajat tukevat potilaita arjessa ja seurannassa ja voivat siten myös hillitä kustannusten kasvua